

21241 - تاھارەت ئالغاندا بىسمىلاھ دېيىشنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا

سۇئال

تاھارەت ئالغاندا بىسمىلاھ دېيىشنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

تاھارەت ئالغاندا بىسمىلاھ دېيىشنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا ئالىملار پەرقلىق قاراشتا بولدى.

ئىمام ئەھمەد ۋاجىپ دېگەن ۋە بۇ قاراشقا، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان بۇ ھەدىسنى دەلىل قىلغان. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئاللاھنىڭ ئىسمىنى زىكر قىلمىغان كىشىنىڭ ئالغان تاھارىتى تاھارەت بولمايدۇ». [تىرمىزى رىۋايىتى 25-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى ھەسەن دەپ، تىرمىزىنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا كەلتۈرگەن. "ئەلمۇغنى" 1-توم 145-بەتكە قارالسۇن].

كۆپچىلىك ئالىملار ئۇلارنىڭ جۈملىسىدىن: ئىمام ئەبۇ ھەنىپە، ئىمام مالىك، ئىمام شافىئىي ۋە ئىمام ئەھمەدتىن بولغان بىر رىۋايەتتە تاھارەت ئالغاندا بىسمىلاھ دېيىش ۋاجىپ ئەمەس بەلكى تاھارەتنىڭ سۈننەتلىرىدىن دەپ قارايدۇ.

ئۇلار بۇنىڭ ۋاجىپ ئەمەس ئىكەنلىكىگە بۇ دەلىللەرنى كەلتۈردى:

1-پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىر كىشىگە تاھارەت ئېلىشنى تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: «ئاللاھ سېنى بۇيرىغاندەك تاھارەت ئالغىن». [تىرمىزى رىۋايىتى 302-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ تىرمىزىنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا 247-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

بۇ ھەدىس ئاللاھ تائالانىڭ بۇ ئايىتىگە ئىشارەت قىلىدۇ: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ [تەرجىمىسى: «ئى مۇمىنلەر! (سىلەر تاھارەتسىز بولۇپ) ناماز (ئوقۇماقچى بولۇپ) تۇرغىنىڭلاردا، يۈزۈڭلارنى يۇيۇڭلار، قولۇڭلارنى جەينىكىڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، بېشىڭلارغا مەسھى قىلىڭلار، پۇتۇڭلارنى ئوشۇقۇڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار» [سۈرە مائىدە 6-ئايەت].

ئاللاھ تائالانىڭ تاھارەت توغرىسىدىكى ئەمىردە بىسىمىلاھ دەڭلار دېگەن سۆز يوق. [ئىمام نەۋەۋىينىڭ "ئەلمەجمۇ" ناملىق ئەسىرى 1-توم 346-بەتكە قارالسۇن].

بۇ ھەدىس ئەبۇ داۋۇدنىڭ رىۋايىتىدە 856-نومۇرلۇق ھەدىستە، تاھارەتتە بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ ۋاجىپ ئەمەسلىكىنى بىلدۈرۈشتە بۇنىڭدىن روشەن ۋە مۇكەممەل لەۋزى بىلەن كەلگەن.

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار تاھارەتنى ئاللاھ تائالا بۇيرىغاندەك، يۈزنى يۇيۇپ، ئىككى قولىنى ئىككى جەينىكى بىلەن قېتىپ يۇيۇپ، بېشىغا مەسىھ قىلىپ ۋە ئىككى پۇتىنى ئىككى ھوشۇقىغىچە قېتىپ يۇيۇپ كامىل ئالمىغۇچە ئۇنىڭ نامىزى تامام بولمايدۇ...».

بۇ ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىسىمىلاھ دېيىشنى زىكر قىلمىدى، بۇ تاھارەت ئالغاندا بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ ۋاجىپ ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. [بەيھەقىينىڭ "سۈنەن ئەلكۇبرا" ناملىق ئەسىرى 1-توم 44-بەتكە قارالسۇن].

2-پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالغان تاھارىتىنى سۈپەتلىگەن نۇرغۇن ساھابىلار، تابىئىنلار ئۇنىڭدا بىسىمىلاھ دېيىشنى زىكر قىلمىدى. ئەگەر ۋاجىپ بولغان بولسا ئېدى، ئەلۋەتتە زىكر قىلغان بولاتتى. [شەرھىل مۇمتى " 1-توم 130-بەتكە قارالسۇن].

خەرقى ۋە ئىبنى قۇدامىگە ئوخشاش كۆپچىلىك ھەنبەلى ئالىملىرىمۇ بۇ قاراشنى تاللىغان. [ئەلمۇغنى " 1-توم 145-بەت ۋە ئەلئىنساپ " 1-توم 128-بەتكە قارالسۇن].

زامانداش ئۆلىمالاردىنمۇ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم ۋە مۇھەممەد ئىبنى ئوسەيمىن قاتارلىقلار (ئاللاھ ئۇلارغا رەھمەت قىلسۇن) بۇ قاراشنى تاللىغان. [شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم پەتىۋالىرى " 2-توم 39-بەت. " شەرھىل مۇمتى " 1-توم 130-بەت ۋە 300-بەتكە قارالسۇن].

ئۇلار تاھارەت ئالغاندا بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ ۋاجىپ ئىكەنلىكىگە دەلىل قىلغان ھەدىسكە ئىككى تۈرلۈك جاۋاب بەردى:

بىرىنچى: ئۇ ھەدىس زەئىپ، مەزكۇر ھەدىسنى زەئىپ دېگەن ئۆلىمالار: ئىمام ئەھمەد، بەيھەقىي، نەۋەۋىي ۋە بەزى قاتارلىق ئالىملار زەئىپ دېگەنلەرنىڭ جۈملىسىدىندۇر.

ئىمام ئەھمەد رەھىمەھۇللاھدىن: تاھارەت ئالغاندا بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا سورالغاندا: "بۇ ھەدىستە بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ ۋاجىپ ئىكەنلىكى ئىسپاتلانمايدۇ. ئۇ توغرىدا ئىسنادى ياخشى بولغان بىر ھەدىس بار ئىكەنلىكىنى بىلمەيمەن دەيدۇ." [ئەلمۇغنى " 1-توم 145-بەت. بەيھەقىينىڭ "سۈنەن ئەلكۇبرا" 1-توم 43-بەت. نەۋەۋىينىڭ "ئەلمەجمۇ" 1-توم 343-بەت. ئىبنى ھەجەرنىڭ "تەلخەيس ئەلھەبىير" 1-توم 72-بەتكە قارالسۇن].

ئىككىنچى: ئەگەر ھەدىس سەھىھ بولغاندىمۇ ئۇنىڭ مەنىسى: كامىل تاھارەت يوق دېگەن بولىدۇ، ھەرگىزمۇ تاھارىتى توغرا

بولمايدۇ دېگەنلىك بولمايدۇ. [نەۋەۋىينىڭ "ئەلمەجمۇ" 1-توم 347-بەت، "ئەلمۇغنى" 1-توم 146-بەتكە قارالسۇن].

مۇشۇنىڭغا ئاساسەن: ھەدىس سەھىھ بولسىمۇ، بۇ بىسىمىلاھ دېيىشنىڭ مۇستەھەپ ئىكەنلىكى، ۋاجىپ ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ.

مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، ئەگەر بىر مۇسۇلمان بىسىمىلاھ دېمەي تاھارەت ئالغان بولسا تاھارىتى توغرا بولىدۇ، لېكىن ئۇ كىشى سۈننەتنى ئادا قىلىشنىڭ ساۋابىنى يوقۇتۇپ قويدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن تاھارەت ئالغاندا بىسىمىلاھ دېيىشنى تەرك قىلماسلىق مۇھىمدۇر.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.